

**ZAKON
O VOJNO-OBAVJEŠTAJNIM I BEZBJEDNOSNIM POSLOVIMA**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Vojno-obavještajni i bezbjednosni poslovi vrše se u organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane (u daljem tekstu: Ministarstvo) i Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska), u skladu sa ovim zakonom.

Član 2

Vojno-obavještajni i bezbjednosni poslovi vrše se u skladu sa Ustavom, međunarodnim ugovorom, zakonom i drugim propisom.

Član 3

Vršenje vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova zasniva se na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije, političke neutralnosti i blagovremenosti.

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. VOJNO-OBAVJEŠTAJNI I BEZBJEDNOSNI POSLOVI I OVLAŠĆENJA

Član 5

Vojno-obavještajni i bezbjednosni poslovi, koji se vrše u Ministarstvu obuhvataju:

- 1) planiranje, koordinaciju, upravljanje, usmjeravanje i kontrolu vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova u Ministarstvu i Vojsci;
- 2) prikupljanje, obradu i dokumentovanje podataka o oružanim snagama i odbrambenim sistemima drugih država, kao i drugim aktivnostima u inostranstvu koje su od značaja za Ministarstvo i Vojsku;
- 3) prikupljanje, obradu i dokumentovanje podataka o političko-bezbjednosnoj situaciji u područjima u kojima su zaposleni u Ministarstvu i lica u službi u Vojsci angažovani u okviru međunarodnih snaga u inostranstvu;
- 4) otkrivanje, praćenje i onemogućavanje obavještajnog djelovanja, sabotažnih, subverzivnih i drugih aktivnosti drugih država, organizacija, grupa ili lica usmjerenih protiv Ministarstva i Vojske;
- 5) otkrivanje, praćenje, sprečavanje, dokumentovanje i procesuiranje svih oblika terorizma, ekstremizma i drugih oblika organizovanog nasilja usmjerenih protiv Ministarstva i Vojske;
- 6) planiranje i organizovanje obavještajne zaštite lica, objekata, imovine, sredstava i aktivnosti Ministarstva i Vojske u Crnoj Gori i inostranstvu;

7) prikupljanje podataka o krivičnim djelima sa elementima organizovanog kriminala usmjerenim protiv Ministarstva i Vojske kad se kao učinioci ovih djela pojavljuju zaposleni u Ministarstvu i lica u službi u Vojsci;

8) vršenje bezbjednosnih provjera i utvrđivanje bezbjednosnih smetnji za zaposlene i lica angažovana po bilo kom osnovu u Ministarstvu, lica u službi u Vojsci i lica angažovana po bilo kom osnovu u Vojsci;

9) bezbjednosna zaštita lica, objekata, sredstava, imovine i aktivnosti, kao i vršenje drugih bezbjednosnih poslova u Ministarstvu i Vojsci;

10) saradnja i koordinacija sa vojnom policijom prilikom vršenja vojno-polijskih poslova;

11) čuvanje podataka i informacija u skladu sa zakonom i njihova zaštita od neovlaštenog otkrivanja, davanja, korišćenja, gubitka ili uništavanja;

12) ostvarivanje i usmjeravanje saradnje sa vojno-obavještajnim i bezbjednosnim službama drugih država i međunarodnim organizacijama, u skladu sa međunarodnim standardima i međunarodnim ugovorima.

Način vršenja poslova iz stava 1 ovog člana, kao i bezbjednosne smetnje iz stava 1 tačka 8 ovog člana za zaposlene i lica angažovana po bilo kom osnovu u Ministarstvu, propisuje Ministarstvo.

Član 6

Vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove u Ministarstvu vrši organizaciona jedinica Ministarstva (u daljem tekstu: Obavještajno-bezbjednosni direktorat), preko zaposlenih i profesionalnih vojnih lica postavljenih u Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu (u daljem tekstu: ovlašćena službena lica).

Član 7

Vojno-obavještajni i bezbjednosni poslovi koji se vrše u Vojsci obuhvataju:

1) planiranje, organizaciju, koordinaciju i realizaciju obavještajnog obezbjeđenja u Vojsci;

2) razvijanje i primjenu vojno-obavještajnih i bezbjednosnih doktrina, taktika, tehnika i procedura radi postizanja interoperabilnosti;

3) organizaciju, usmjeravanje i prikupljanje vojno-obavještajnih podataka;

4) izradu obavještajnih materijala i dokumenata i njihovo dostavljanje korisnicima;

5) planiranje, realizovanje i kontrolisanje mjera bezbjednosti u Vojsci;

6) realizaciju saradnje i razmjene vojno-obavještajnih podataka u skladu sa članom 5 stav 1 tačka 12 ovog zakona.

Poslove iz stava 1 ovog člana vrše profesionalna vojna lica postavljena na formacijska mjesta u Vojsci.

Način vršenja poslova iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 8

Radi vršenja vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova ovlašćena službena lica primjenjuju sljedeća ovlašćenja, i to:

1) prikupljanje i obrada podatka;

2) utvrđivanje identiteta lica;

3) pozivanje lica na razgovor,

- 4) otkrivanje i dokumentovanje krivičnih djela;
- 5) upotreba službenog oružja.

Član 9

Ovlašćena službena lica prikupljaju podatke:

- 1) iz javno dostupnih izvora;
- 2) iz izvora elektromagnetnog spektra (elektromagnetni i radio talasi i slično);
- 3) iz mapa i slikovnih zapisa;
- 4) od fizičkih i pravnih lica;
- 5) razmjenom podataka sa drugim organima koji u okviru svojih nadležnosti prikupljaju, obrađuju, koriste, razmjenjuju, čuvaju i štite obavještajno-bezbjednosne podatke;
- 6) razmjenom podataka sa drugim obavještajno-bezbjednosnim službama i međunarodnim organizacijama;
- 7) primjenom posebnih metoda i sredstava.

O podacima iz stava 1 ovog člana Obavještajno-bezbjednosni direktorat vodi evidenciju.

Član 10

Razmjena podataka sa drugim obavještajno-bezbjednosnim službama i međunarodnim organizacijama vrši se u skladu sa Ustavom, zakonom i međunarodnim ugovorima.

Podaci dobijeni razmjenom iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti isključivo u svrhu zbog koje su prikupljeni.

Način razmjene podataka iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 11

Radi vršenja poslova iz člana 5 ovog zakona, Obavještajno-bezbjednosni direktorat može od građana prikupljati podatke i tražiti pomoć u vezi prikupljanja podataka.

Prikupljanje podataka putem razgovora može se zvučno i vizuelno snimiti, uz pisani pristanak lica sa kojim se razgovor obavlja.

Pristanak iz stava 2 ovog člana, kao i istinitost i potpunost snimljenog razgovora lice potvrđuje potpisom na zapisnik.

Prilikom vršenja poslova iz stava 1 ovog člana, ovlašćeno službeno lice dužno je da se legitimiše službenom legitimacijom.

Zaposleni u Ministarstvu i lica u službi u Vojsci dužni su da učine dostupnim podatke koji su od značaja za vršenje vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova.

Član 12

Radi vršenja vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova, Obavještajno-bezbjednosni direktorat može prikupljati podatke od državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, ustanova, pravnih lica, privrednih društava i drugih subjekata koji obavljaju privrednu ili drugu djelatnost ili javnu službu, a koji na osnovu zakona vode zbirke podataka.

Organi i drugi subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da, na pisani zahtjev Obavještajno-bezbjednosnog direktorata, dostave podatke ili omoguće ovlašćenom službenom licu neposredan uvid u zbirke podataka koje vode.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana predstavlja tajni podatak, a stepen tajnosti određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 13

Obavještajno-bezbjednosni direktorat može prikupljati vojno-obavještajne i bezbjednosne podatke u saradnji sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost i organima državne uprave koji, u okviru svojih nadležnosti, prikupljaju, obrađuju, koriste, razmjenjuju, čuvaju i štite obavještajno-bezbjednosne podatke.

Član 14

Obavještajno-bezbjednosni direktorat može tajno prikupljati podatke primjenom posebnih metoda i sredstava prema licima zaposlenim u Ministarstvu, licima u službi u Vojsci i sa njima povezanim licima koja učestvuju u aktivnostima koje nalažu primjenu tajnog prikupljanja podataka.

Tajno prikupljanje podataka primjenom posebnih metoda i sredstava sprovodi se samo ako se podaci ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano sa nesrazmjernim teškoćama.

Tajno prikupljanje podataka iz stava 1 ovog člana vrši se:

1) saradnjom sa licima iz stava 1 ovog člana;
2) praćenjem i osmatranjem na otvorenom prostoru i javnom mjestu, uz korišćenje tehničkih sredstava za:

- a) foto dokumentovanje,
- b) audio, video i druge oblike tehničkog dokumentovanja;
- 3) nadzorom elektronskih komunikacija i poštanskih pošiljki kojim se pribavljaju

podaci o:

- a) sadržaju komunikacije,
- b) saobraćaju u elektronskoj komunikaciji,
- c) lokaciji korisnika;
- 4) nadzorom i tehničkim snimanjem unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta; i
- 5) otkupom dokumenata i predmeta.

Obavještajno-bezbjednosni direktorat prikuplja tajno podatke primjenom posebnih metoda i sredstava samo u preventivne svrhe, odnosno sa ciljem da se preduprijeđe prijetnje koje su usmjerene prema Ministarstvu i Vojsci.

Član 15

Tajno prikupljanje podataka iz člana 14 ovog zakona vrši se na osnovu pisanog naloga lica koje rukovodi Obavještajno-bezbjednosnim direktoratom (u daljem tekstu: direktor).

Nalog iz stava 1 ovog člana za primjenu metoda i sredstava iz člana 14 stav 3 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona sadrži podatke o identitetu lica na koje se nalog odnosi, vrsti tehničkih sredstava koja se koriste, odnosno načinu dokumentovanja, vremenu trajanja, kao i osnovanosti razloga primjene posebnih metoda i sredstava.

Nalog iz stava 1 ovog člana za primjenu nadzora nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama iz člana 14 stav 3 tačka 3 ovog zakona sadrži podatke o identitetu lica na koje se nalog odnosi, elektronskom komunikacionom sredstvu i/ili poštanskoj pošiljci, odnosno usluzi, vrsti tehničkih sredstava koja se koriste, načinu primjene, odnosno načinu dokumentovanja, obimu i vremenu trajanja, osnovanosti razloga i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Nalog iz stava 1 ovog člana za primjenu nadzora i tehničkog snimanja unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta iz člana 14 stav 3 tačka 4 ovog zakona sadrži podatke o identitetu lica, odnosno objektu, prostoru ili predmetu na koje se nadzor odnosi, načinu vršenja nadzora, vrsti tehničkih sredstava koja se koriste, načinu primjene, odnosno načinu dokumentovanja, obimu i vremenu trajanja, osnovanosti razloga i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Član 16

Nalog za tajno prikupljanje podataka primjenom metoda i sredstava iz člana 14 stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, izdaje se na osnovu odluke predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore (u daljem tekstu: Vrhovni sud), odnosno sudije koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju posebno opravdanih razloga ili razloga hitnosti koji zahtijevaju da se otpočne primjena metoda i sredstava iz člana 14 stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, direktor može, bez odluke predsjednika Vrhovnog suda odnosno sudije koji ga, u skladu sa zakonom zamjenjuje, izdati nalog za otpočinjanje primjene tog metoda i sredstva, ako bi odlaganje otpočinjanja primjene onemogućilo postizanje svrhe zbog koje se predlaže.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, direktor dužan je da, odmah po otpočinjanju primjene metoda i sredstava iz člana 14 stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, predsjedniku Vrhovnog suda odnosno sudiji koji ga, u skladu sa zakonom zamjenjuje, podnese predlog za donošenje odluke iz stava 1 ovog člana.

Ako predsjednik Vrhovnog suda, odnosno sudija koji ga, u skladu sa zakonom zamjenjuje, u roku od 48 časova od otpočinjanja primjene metoda i sredstava iz člana 14 stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, ne odobri primjenu tog metoda i sredstva, direktor je dužan da naredi da se obustavi njegova primjena i da se podaci i dokumenta na kojima su ti podaci zabilježeni unište.

O uništavanju podataka i dokumenata iz stava 4 ovog člana, sačinjava se zapisnik koji direktor dostavlja predsjedniku Vrhovnog suda, odnosno sudiji koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje.

Prikupljanje podataka primjenom metoda i sredstava iz člana 14 stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, odobrava se za period do tri mjeseca i može biti produžavano na način iz člana 15 stav 1 ovog zakona i st. 1, 2 i 3 ovog člana, dok se ne postigne svrha radi koje je odobrena primjena tog metoda i sredstva.

Član 17

Ako zadatak nije moguće izvršiti na način iz čl. 11, 12 i 13 i člana 14 stav 3 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona ili bi izvršenje zadatka zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje

života i zdravlja ljudi, primijenije se metode i sredstva iz člana 14 stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona.

Član 18

Nadzor iz člana 14 stav 3 tačka 3 ovog zakona, za svaki pojedinačni slučaj vrši se na osnovu odluke predsjednika Vrhovnog suda, odnosno sudije koji ga u skladu sa zakonom zamjenjuje, ako postoje osnovi sumnje da se:

1) priprema oružani napad na zaposlene u Ministarstvu i lica u službi u Vojski, kao i objekte Ministarstva i Vojske;

2) vrše tajne aktivnosti koje mogu prouzrokovati neotklonjive štetne posljedice po Ministarstvo i Vojsku;

3) vrše aktivnosti povezane sa špijunažom, subverzivnim djelatnostima ili odavanjem tajnih podataka od značaja za rad Ministarstva i Vojske.

Nadzor iz člana 14 stav 3 tačka 4 ovog zakona, za svaki pojedinačni slučaj vrši se na osnovu odluke Vijeća sudija Vrhovnog suda, ako postoje osnovi sumnje da su Ministarstvo i Vojska ugroženi aktivnostima iz stava 1 ovog člana.

Odluka iz st. 1 i 2 ovog člana donosi se najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja predloga.

Operatori i pružaoci usluga elektronskih komunikacija, kao i poštanski operatori dužni su da ovlaštenom službenom licu omoguće i garantuju uslove za vršenje nadzora iz člana 14 stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona, koji je odobrio predsjednik Vrhovnog suda, odnosno sudija koji ga, u skladu sa zakonom zamjenjuje, odnosno Vijeće sudija Vrhovnog suda.

Član 19

Nadzor iz člana 14 stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona može da traje tri mjeseca, a ako je to neophodno može se produžavati za po tri mjeseca, ali ne duže od 24 mjeseca.

Produženje nadzora iz člana 14 stav 3 tačka 3 ovog zakona odobrava predsjednik Vrhovnog suda, odnosno sudija koji ga u skladu sa zakonom zamjenjuje, a produženje nadzora iz člana 14 stav 3 tačka 4 ovog zakona odobrava Vijeće sudija Vrhovnog suda.

Nadzor iz člana 14 stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona, ukida se odmah nakon prestanka razloga zbog kojih je odobren, o čemu direktor, u pisanoj formi, obavještava predsjednika Vrhovnog suda, odnosno sudiju koji ga u skladu sa zakonom zamjenjuje, odnosno Vijeće sudija Vrhovnog suda.

Član 20

Ako bezbjednosni razlozi to zahtijevaju, Obavještajno-bezbjednosni direktorat može da koristi poslovne i stambene prostorije i druge nepokretnosti u svojini Crne Gore.

Prilikom prikupljanja podataka ovlaštena službena lica mogu:

1) preduzeti mjere prikrivanja vlasništva, identiteta i svrhe prikupljanja podataka;

2) koristiti uniformu, oznake ili druga odgovarajuća obilježja državnih organa, organizacija ili pravnih lica, osim pravnog lica i organa iz člana 13 ovog zakona;

3) izvršiti operativni prodor u organizacije, institucije i grupe, osim u pravnom licu i organima iz člana 13 ovog zakona;

4) osnivati pravno lice i urediti njihov rad na način koji ih ne dovodi u vezu sa svrhom osnivanja, i

5) prikriveno koristiti imovinu i usluge fizičkih i pravnih lica uz naknadu.

U primjeni metoda i sredstava iz stava 2 ovog člana ovlašćeno službeno lice može koristiti isprave za prikrivanje identiteta, kao i identiteta lica sa kojim je uspostavljena tajna saradnja.

Isprave iz stava 3 ovog člana izdaje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove, na zahtjev direktora, uz saglasnost ministra odbrane.

O ispravama iz stava 3 ovog člana organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove vodi posebnu evidenciju.

Po prestanku razloga zbog kojih je odobreno korišćenje dokumenta ili oznake, organ nadležan za njihovo izdavanje ih poništava i dostavlja na čuvanje Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu.

Bezbjednosne razloge koji zahtijevaju korišćenje nepokretnosti iz stava 1 ovog člana i način njihovog korišćenja propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Član 21

Obavještajno-bezbjednosni direktorat uspostavlja i vodi zbirke o podacima o ličnosti i drugim podacima koje prikupi u vršenju poslova iz svoje nadležnosti.

Zbirke iz stava 1 ovog člana predstavljaju tajne podatke, čiji se stepen tajnosti određuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Zbirke iz stava 1 ovog člana ne mogu da sadrže podatke o ličnosti čije prikupljanje nije u nadležnosti Obavještajno-bezbjednosnog direktorata.

Ako ovlašćeno službeno lice dođe u posjed podataka iz stava 3 ovog člana dužno je da o tome odmah obavijesti direktora.

Zbirke iz stava 1 ovog člana ne mogu da sadrže podatke i dokumenta koji se ne odnose na svrhu radi koje su podaci prikupljeni.

Podaci i dokumenta iz stava 5 ovog člana uništavaju se bez odlaganja.

Podaci i dokumenta iz stava 5 ovog člana koji su nastali primjenom nadzora nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama i nadzora i tehničkog snimanja unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta uništavaju se nakon uvida predsjednika Vrhovnog suda, odnosno Vijeća sudija Vrhovnog suda.

Uništavanje podataka i dokumenata iz st. 3 i 5 ovog člana vrši komisija koju obrazuje direktor.

O uništavanju podataka i dokumenata iz st. 3 i 5 ovog člana komisija iz stava 8 ovog člana sačinjava zapisnik koji potpisuju članovi komisije koji prisustvuju uništavanju podataka i dokumenata.

Zapisnik iz stava 9 ovog člana direktor dostavlja na upoznavanje predsjedniku Vrhovnog suda, odnosno Vijeću sudija Vrhovnog suda.

Član 22

Prikupljanje, obrada, korišćenje i zaštita podataka o ličnosti i vojno-obavještajnih i bezbjednosnih podataka vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Vrste zbirki podataka, njihov sadržaj, način uspostavljanja, vođenja, korišćenja i zaštite propisuje Ministarstvo.

Član 23

Ovlašćeno službeno lice može utvrditi identitet lica:

- 1) koje ulazi u objekat ili prostor koji koriste Ministarstvo ili Vojska;
- 2) za koje je iz bezbjednosnih razloga neophodno utvrditi identitet;
- 3) koje može da obezbijedi podatke korisne za vršenje vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova.

Ovlašćeno službeno lice dužno je da upozna lice iz stava 1 ovog člana sa razlogom utvrđivanja njegovog identiteta, ako zakonom nije drukčije propisano.

Član 24

Utvrdjivanje identiteta lica iz člana 23 ovog zakona sprovodi se uvidom u ličnu kartu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, utvrđivanje identiteta može biti sprovedeno i na osnovu izjave lica čiji je identitet već utvrđen.

Član 25

Ovlašćeno službeno lice može pozvati lice za koje postoji vjerovatnoća da raspolaže obavještenjima koja su neophodna za vršenje vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova, dostavljanjem pisanog poziva.

U pozivu se mora navesti razlog, mjesto i vrijeme pozivanja.

Ovlašćeno službeno lice dužno je da lice koje se odazvalo pozivu pouči da nije dužno dati traženo obavještenje.

Lice koje se nije odazvalo pozivu može se prinudno dovesti samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

Poziv licu koje se poziva na razgovor upućuje se na službenom jeziku ili jeziku koji je u službenoj upotrebi.

Član 26

Izuzetno od člana 25 stav 1 ovog zakona, ovlašćeno službeno lice može da pozove lice neposredno, telefonom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije, pri čemu je dužno da saopšti razlog pozivanja, a uz njegovu saglasnost može ga i dovesti do službenih prostorija.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, na zahtjev lica koje se odazvalo pozivu, izdaće se potvrda koja sadrži razloge i objašnjenje načina pozivanja.

Član 27

Ovlašćeno službeno lice u primjeni ovlašćenja u otkrivanju i dokumentovanju krivičnih djela može da:

- 1) traži obavještenja;
- 2) izvrši pregled prostora, objekata i dokumentacije;
- 3) opservira mjesto događaja;
- 4) sprovede poligrafsko testiranje.

Kad ovlašćeno službeno lice u vršenju poslova i zadataka ocijeni da bi ovlašćenja iz stava 1 ovog člana trebalo primijeniti prema licima koja nijesu zaposlena u Ministarstvu, niti su lica u službi u Vojsci, o tome bez odlaganja obavještava nadležne državne organe.

Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, direktor bez odlaganja obavještava nadležnog državnog tužioca.

Član 28

Ovlašćeno službeno lice koje u izvršavanju svojih poslova može biti izloženo opasnosti po ličnu bezbjednost, zdravlje i život, ima pravo držanja i nošenja službenog oružja, po ovlašćenju direktora.

Ovlašćeno službeno lice može upotrijebiti službeno oružje samo u nužnoj odbrani ili krajnjoj nuždi u skladu sa Krivičnim zakonikom.

Ovlašćeno službeno lice mora biti posebno osposobljeno za držanje, nošenje i upotrebu službenog oružja.

Program osposobljavanja ovlašćenih službenih lica za držanje, nošenje i upotrebu službenog oružja i postupak provjere znanja utvrđuje Ministarstvo.

Član 29

Ministarstvo dostavlja Savjetu za odbranu i bezbjednost vojno-obavještajne i bezbjednosne podatke prikupljene u skladu sa ovim zakonom, koji su od značaja za vršenje poslova iz nadležnosti tog Savjeta.

Ako je neposredno ugrožena bezbjednost Ministarstva ili Vojske, Obavještajno-bezbjednosni direktorat dužan je da sa podacima do kojih dođe u vršenju poslova i primjeni ovlašćenja propisanih ovim zakonom, bez odlaganja upozna ministra odbrane i načelnika Generalštaba Vojske.

U zavisnosti od značaja podataka, po potrebi, Obavještajno-bezbjednosni direktorat dostavlja podatke iz stava 1 ovog člana i drugim državnim organima i institucijama, kao i drugim državama i međunarodnim organizacijama sa kojima sarađuje.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana označavaju se stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

III. ODIJEVANJE, SLUŽBENA LEGITIMACIJA I DAN OBAVJEŠTAJNO-BEZBJEDNOSNOG DIREKTORATA

Član 30

Vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove vrše ovlašćena službena lica u civilnom odijelu.

Vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove čija priroda i uslovi obavljanja to zahtijevaju vrše ovlašćena službena lica u vojnoj uniformi.

Član 31

Ovlašćenom službenom licu Ministarstvo izdaje službenu legitimaciju.

Ovlašćenom službenom licu koje vrši poslove iz člana 5 stav 1 tač. 4 do 10 ovog zakona, Ministarstvo izdaje službenu legitimaciju i značku.

O izdatim službenim legitimacijama i značkama Obavještajno-bezbjednosni direktorat vodi evidenciju.

Sadržinu i obrazac službene legitimacije i izgled značke propisuje Ministarstvo.

Član 32

Dan vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova je 2. septembar.

Za dan vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova, direktor može dodijeliti prigodne nagrade ili priznanja.

Priznanja, u smislu stava 2 ovog člana, su poklon i zahvalnica.

Izgled zahvalnice, vrste poklona, kao i način dodjele nagrade ili priznanja propisuje Ministarstvo.

IV. PRAVA I OBAVEZE OVLAŠĆENIH SLUŽBENIH LICA I ORGANIZACIJA RADA OBAVJEŠTAJNO-BEZBJEDNOSNOG DIREKTORATA

Član 33

Za direktora može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova propisanih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, mora da ispunjava i posebni uslov da ima najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima sa VII1 nivoom kvalifikacije obrazovanja, od čega najmanje pet godina na rukovodećim radnim mjestima u oblasti bezbjednosti.

Direktora postavlja Vlada, na predlog ministra odbrane, uz pribavljeno mišljenje nadležnog radnog tijela Skupštine Crne Gore.

Direktor za svoj rad odgovara ministru odbrane.

Direktor ne može biti član političke partije, niti politički djelovati.

Član 34

Direktor:

1) daje naloge i instrukcije za rad ovlašćenih službenih lica koja vrše poslove u Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu;

2) odgovara za zakonito i stručno vršenje poslova Obavještajno-bezbjednosnog direktorata;

3) odgovara za namjensko korišćenje finansijskih i drugih sredstava;

4) predlaže ministru odbrane plan razvoja, opremanja i godišnji plan rada Obavještajno-bezbjednosnog direktorata;

5) predlaže ministru odbrane oslobađanje ovlašćenog službenog lica od obaveze čuvanja tajnih podataka;

6) podnosi izveštaj o radu;

7) predlaže ministru odbrane donošenje instrukcija i drugih akata neophodnih za rad Obavještajno-bezbjednosnog direktorata;

8) vrši i druge poslove i zadatke propisane zakonom i podzakonskim aktima.

Član 35

Direktor može se razriješiti:

1) u slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuju prava i odgovornosti državnih službenika i namještenika;

2) ako trajno izgubi zdravstvenu sposobnost;

3) ako u rukovođenju ne postupa u skladu sa Ustavom, zakonom i drugim propisima, prema pravilima struke, savjesno, nepristrasno i politički neutralno, čime je prouzrokovan nezakonit ili nepravilan rad Obavještajno-bezbjednosnog direktorata.

Član 36

Svojstvo ovlašćenog službenog lica stiče lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnom organu, ispunjava i sljedeće uslove, i to:

- 1) da nema državljanstvo druge države;
- 2) da nije pravosnažno osuđivano za krivično djelo, osim za krivično djelo protiv bezbjednosti saobraćaja učinjenih pod naročito olakšavajućim okolnostima;
- 3) u pogledu psihološke sposobnosti;
- 4) u pogledu fizičke sposobnosti, ako je to utvrđeno aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Ako lice prvi put zasniva radni odnos sa IV1, odnosno VII1 nivoom kvalifikacije obrazovanja svojstvo ovlašćenog službenog lica može steći ako nije starije od 21, odnosno 28 godina života.

Sposobnost iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana utvrđuje se u skladu sa standardima koje utvrđuje Ministarstvo.

Uslove iz st. 1 i 2 ovog člana mora ispunjavati i lice koje se u Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu angažuje u svojstvu pripravnika ili je na stručnom osposobljavanju u skladu sa posebnim zakonom.

Član 37

Radna mjesta u Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu popunjavaju se bez oglašavanja, uz obavezu probnog rada u trajanju od jedne godine.

Član 38

Zvanja i uslove za sticanje zvanja ovlašćenih službenih lica i njihovo razvrstavanje u grupe poslova utvrđuje Vlada.

Član 39

Ovlašćeno službeno lice, pored ograničenja u vezi vršenja poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i odgovornosti državnih službenika i namještenika, ne smije vršiti ni druge poslove, odnosno djelatnosti bez prethodnog odobrenja direktora.

Ovlašćeno službeno lice ne smije, bez prethodnog odobrenja direktora, javno saopštavati podatke iz djelokruga rada Obavještajno-bezbjednosnog direktorata.

Član 40

Ovlašćeno službeno lice dužno je da u vršenju poslova radi po posebnom rasporedu rada koji uključuje:

- rad u smjenama;
- rad subotom, nedjeljom, za vrijeme praznika i drugim neradnim danima;
- rad noću;
- rad u dvokratnom radnom vremenu;
- pripravnost za rad;
- dežurstvo;
- rad organizovan na poseban način.

Organizaciju rada po posebnom rasporedu rada propisuje Ministarstvo.

Član 41

Radi vršenja poslova iz nadležnosti Obavještajno-bezbjednosnog direktorata, ovlašćeno službeno lice može biti raspoređeno ili postavljeno na rad u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, pravnom licu koje vrši javna ovlašćenja i međunarodnoj organizaciji.

Član 42

Radi provjere psihološke i fizičke sposobnosti ovlašćeno službeno lice, jednom godišnje, podliježe redovnom, odnosno vanrednom zdravstvenom pregledu na obrazloženi predlog doktora medicine ili direktora.

Pregled iz stava 1 ovog člana vrši ovlašćena zdravstvena ustanova u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i zdravlje na radu.

Lice koje se ne odazove zdravstvenom pregledu iz stava 1 ovog člana, odnosno lice za koje se, prilikom zdravstvenog pregleda, utvrdi da ne ispunjava standarde iz člana 36 stav 3 ovog zakona u pogledu psihološke ili fizičke sposobnosti, gubi svojstvo ovlašćenog službenog lica.

Član 43

Ovlašćeno službeno lice u slučaju privremene spriječenosti za rad ili prestanka svojstva ovlašćenog službenog lica dužno je da vrati službenu legitimaciju i značku, službeno oružje i drugu opremu koja mu je povjerena za obavljanje poslova.

Službena legitimacija i značka, službeno oružje i druga oprema oduzeće se ovlašćenom službenom licu ako ne postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Član 44

Ovlašćeno službeno lice dužno je da za vrijeme rada i po prestanku rada u Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu čuva tajnost podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 45

Ovlašćeno službeno lice je disciplinski odgovorno za povrede dužnosti iz radnog odnosa koje mogu biti lakši ili teži disciplinski prekršaji.

Član 46

Pored težih disciplinskih prekršaja utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i odgovornosti državnih službenika i namještenika, teži disciplinski prekršaj ovlašćenih službenih lica je:

- 1) ponašanje koje šteti ugledu Obavještajno-bezbjednosnog direktorata;
- 2) vršenje drugih poslova, odnosno djelatnosti bez prethodnog odobrenja direktora;
- 3) postupanje sa službenim oružjem suprotno propisima kojima je uređeno držanje, nošenje i način postupanja sa službenim oružjem; i
- 4) javno ili na drugi način saopštavanje podataka o Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu ili iz djelokruga rada Obavještajno-bezbjednosnog direktorata, bez prethodnog odobrenja direktora.

Član 47

Ovlašćenom službenom licu zaposlenom u Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu, osim u slučajevima prestanka radnog odnosa utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i odgovornosti državnih službenika i namještenika, radni odnos prestaje, i ako:

- 1) je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili je osuđen za krivično djelo sa elementima korupcije, danom dostavljanja pravosnažne presude;
- 2) mu je izrečeno pet disciplinskih mjera za lakše povrede službene dužnosti, odnosno dvije disciplinske mjere za teže povrede službene dužnosti, u periodu od dvije godine;
- 3) je prilikom bezbjednosne provjere utvrđena bezbjednosna smetnja, danom utvrđivanja.

Član 48

Crna Gora je obavezna da ovlašćenom službenom licu i članovima njegove porodice, kao i zaposlenom u Ministarstvu, licu u službi u Vojsci i sa njima povezanim licima koja u skladu sa članom 14 stav 3 tačka 1 ovog zakona sarađuju sa ovlašćenim službenim licem, pruži pravnu i materijalnu pomoć, ako je u vršenju poslova, odnosno u vezi sa saradnjom zadržan, lišen slobode ili osuđen van teritorije Crne Gore.

Ministarstvo je obavezno da pomoć iz stava 1 ovog člana i druge oblike zaštite pruži ovlašćenom službenom licu, bivšem ovlašćenom službenom licu i članovima njihovih porodica, kao i zaposlenom u Ministarstvu, licu u službi u Vojsci i sa njima povezanim licima koja u skladu sa članom 14 stav 3 tačka 1 ovog zakona sarađuju sa ovlašćenim službenim licem, u slučaju da zbog vršenja poslova, odnosno saradnje budu dovedeni u opasnost.

Ovlašćeno službeno lice ne ostvaruje prava iz st. 1 i 2 ovog člana u slučaju prekoračenja ili zloupotrebe ovlašćenja.

Član 49

Obavještajno-bezbjednosni direktorat vodi posebnu kadrovsku evidenciju ovlašćenih službenih lica.

Podaci iz evidencije iz stava 1 ovog člana označavaju se stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 50

Ovlašćena službena lica dužna su da podnesu izvještaj o imovini i prihodima, kao i imovini i prihodima bračnih i vanbračnih supružnika i djece koja žive u zajedničkom domaćinstvu, u skladu sa posebnim zakonom.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se i Obavještajno-bezbjednosnom direktoratu do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

O podacima iz izvještaja Obavještajno-bezbjednosni direktorat vodi evidenciju. Sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

V. NADZOR I UNUTRAŠNJA KONTROLA RADA

Član 51

Nadzor nad vojno-obavještajnim i bezbjednosnim poslovima u Ministarstvu i Vojsci vrše Vlada, Skupština Crne Gore i Savjet za odbranu i bezbjednost.

Parlamentarni nadzor nad vojno-obavještajnim i bezbjednosnim poslovima u Ministarstvu vrši se, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 52

Unutrašnja kontrola rada Obavještajno-bezbjednosnog direktorata odnosi se na:

- 1) zaštitu podataka;
- 2) efikasnost realizacije programa i planova rada;
- 3) primjenu i prekoračenje ovlašćenja;
- 4) finansijsko poslovanje;
- 5) efikasnost izvršenja drugih poslova i zadataka iz nadležnosti Obavještajno-bezbjednosnog direktorata.

Član 53

Unutrašnju kontrolu rada Obavještajno-bezbjednosnog direktorata vrši glavni inspektor za vojno-obavještajne poslove.

Za glavnog inspektora za vojno-obavještajne poslove može biti postavljeno lice koje, pored opštih uslova propisanih zakonom, ispunjava i posebne uslove, i to da:

- ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u oblasti odbrane i bezbjednosti, i
- ne postoje bezbjednosne smetnje za postavljenje.

Glavnog inspektora za vojno-obavještajne poslove postavlja i razrješava ministar odbrane, uz saglasnost Vlade, na period od pet godina i može biti ponovo postavljen.

Glavni inspektor za vojno-obavještajne poslove je za svoj rad odgovoran ministru odbrane.

Član 54

Glavni inspektor za vojno-obavještajne poslove podnosi direktoru izvještaj o svim pitanjima od značaja za rad Obavještajno-bezbjednosnog direktorata, povredi zakona i drugih propisa, kao i o drugim saznanjima do kojih dođe tokom kontrole i daje preporuke i određuje rok za otklanjanje nedostataka.

U slučaju da se u roku iz stava 1 ovog člana ne otklone uočeni nedostaci, nepravilnosti ili nezakonito postupanje, glavni inspektor za vojno-obavještajne poslove je o tome dužan da obavijesti ministra odbrane.

Glavni inspektor za vojno-obavještajne poslove podnosi godišnji izvještaj o izvršenoj kontroli direktoru i ministru odbrane.

Član 55

Direktor, zbog razloga zaštite interesa Ministarstva i Vojske, privremeno će prekinuti ili zabraniti glavnom inspektor za vojno-obavještajne poslove vršenje kontrole ako bi to ozbiljno ugrozilo uspješno sprovođenje aktivnosti Obavještajno-bezbjednosnog direktorata koja je u toku i koja je od posebnog značaja za Ministarstvo i Vojsku.

O mjerama iz stava 1 ovog člana direktor, bez odlaganja, obavještava ministra odbrane.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 56

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 57

Akt iz člana 38 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Usklađivanje akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva u dijelu koji se odnosi na vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove, izvršiće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja rješenja o raspoređivanju, u skladu sa aktima iz st. 1 i 2 ovog člana, ovlašćena službena lica zadržavaju zvanja na koju bila raspoređena po dosadašnjim propisima.

Član 58

Direktor koji je postavljen na osnovu Zakona o odbrani („Službeni list RCG”, broj 47/07 i „Službeni list CG”, br. 88/09, 14/12, 2/17 i 46/19), nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je postavljen.

Član 59

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 40 do 41r i člana 56 stav 2 alineja 1 Zakona o odbrani („Službeni list RCG”, broj 47/07 i „Službeni list CG”, br. 88/09, 14/12, 2/17 i 46/19).

Član 60

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".